

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: Fortale til Jydsk Stævne

Citation: Aakjær, Jeppe: "Fortale til Jydsk Stævne", i Aakjær, Jeppe: *Artikler og Taler. - 1919*, Gyldendal, 1918-19, s. 233. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aakjaer04tom-shoot-workid57101/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Artikler og Taler. - 1919

FORTALE TIL „ST. ST. Blichers
LIVSTRAGEDIE“.

Naar jeg nu sender sidste Hæfte af denne min „Blicher-Bog“ ud i Verden, gjør jeg det ingerlunde under den smigrende Forudsætning, at Bogen har „afhjulpet noget længe følt Savn“; thi mit Forlag meddeler mig, at det ikke er lykkedes at hverve mere end ca. 400 Holdere. Det er egentlig dybt beskjæmmende baade for mig og mit Æmne, med mindre ogsaa dette hører med til „Tragedien“. — Vor Tid er ikke mere slige Værker gunstig; tusinde Kræfter arbejder, skjult og aabenbar, paa vort Folks Romantisering; Læseverdenen taber mere og mere Sansen for *Realiteten*, *Dokumentet*, *Beviset*. Det er Aandrigheden, der nu om Dage sidder bred i Stolen; Aandrigheden og den fantasi-fulde Svada.

Men et Folk kan ikke i Længden vedblive at gaa paa Hænderne; en Gang vil det atter gribes af sin sunde Hunger efter *det Reale*, og da vil der maaske atter kunne hverves nogle Læsere for dette Værk om denne Realist før Realismen.

Det var oprindelig min Hensigt at slutte Bogen med en almindelig Karakteristik; men da Arbejdet nu er svulmet saa stærkt op, maa den Ting vente til en bedre Lejlighed.

Kjøbenhavn, 10. Oktbr. 1904.

FORTALE TIL „JYDSK STÆVNE“.

Hvad vi vil med dette Skrift?

Først og fremmest søge at bringe en Smule Landluft ind i en Litteratur, der mere og mere synes at dreje sig om de tre første Rangklasser; — dernæst at afstikke en Turne-plads for de jyske Særinteresser, der hidtil har savnet et forstaaende Organ. Agter nogen at rynke sine Bryn imod os af den Grund, da skal vi vide at tage Situationen med

Ro; thi vi er os vor gode Samvittighed bevidst. Der er i vor Sammenslutning ingen Sammenrottelse; langt mindre noget saa fælt som „Kløftning“ eller „Udskillelse“, der er end ikke Forsøg paa at stable en Smule „Maalstræb“ paa Benene tiltrods for, at det jydsk Bondemaal i al dets ubrugte Styrke ikke vilde være helt ueffent til et saadant Experiment.

Vi vil ikke lyve Afstanden mellem Jylland og Øerne længere end den er, men vi vil heller ikke lade, som var det allerede lykkedes Sammensmælterpolitiken at lægge Gangbræt mellem os og dem; thi Afstand er der, og national Adskjel er der ogsaa. Ja, jeg er tilbøjelig til at tro, at det hurtigere skulde lykkes Klaus Berntsen at bygge Dæmning over Lillebælt ved at bære Sand ud i det i sin høje Hat, end det vil krones med Held at slibe den sande Jyde til Øbo. — Naa, Øerne er gode for sig, og Jylland synes mig godt — baade for sig selv og andre. Naar Øerne ligger saa lunt som Svaneunger mellem Rørene, da er det ofte, fordi den jydsk Tange har brudt Vinders haarde Stød. Betragt en Gang den Rug, der gulner langs den jydsk Højderyg. Den er næsten aldrig i Ro; den kaster sig fortvivlet hid og did i Vestenvinden; dens Top slides, dens Vipper faar et afstadset Udseende, og da den næsten altid er optaget af at holde Balancen, maa den stjele sig til at sætte Kjærne i de faa stille, maanebestraalede Dugfaldsnætter, — mens den sjællandske krøger de fede opsvulmede Knæ og gaar i Borgeleje allerede i Juni Maaned.

Jo, jo; Forskjellen er kjendelig nok, og vi tillader os herved at danne Tidsskrift paa den.

Programmet har for nærværende Aargangs Vedkommende været dej ganske korte: jydsk Mænd om jydsk Æmner.

Under denne fattige Devise vover vi herved at bejle til Læseverdenens Opmærksomhed i dette for sit Had til Ny-Forsøg næsten berygtede Land.

Kjøbenhavn, 5. Oktbr. 1902.